

يعقوب نامہ سی

۱
تاری نینگ و زب عیسا مسیح نینگ غلامی، یعقوب دان،
تاری خلخی نینگ اون ایکی طایفہ سینہ کی آیری یئرلرہ داغیلیمیشلار.
سلام!

ایمانیزینگ امتحانا چکیلمکی

۲ کاکالاریم، هر وخت رقم به رقم امتحان لارا دوشیرینز، اؤنو بیر بویوک شادلیگ بیلینز! ۳ بو سبریه کی بیلیرینز ایمانیزینگ امتحان اولونماکی، استقامت بارا گتیریر. ۴ قوینز تا استقامت کامل اؤز ایشینی گوره تا بئله، سیز کامل و تمام کمال اولاینز و هئچنه آز یوخینز اولا. ۵ اگر سیزلردن بیری وار کی حکمتہ محتاج دیر، تاری دان سئسین و بئلسینه وئریلر. ائله او تاری کی واری گسه آلی آچیق لیگ اینن و بدون بو کی سرزنشت ائده وئریر. ۶ آما او آدم ایمان اینان سئسین و شک ائدمه سین. بو سبریه کی شک ائدن آدم، دریا موجینا بنزه بیر کی یئل اؤنو هر یانا آپاریر و تلاطما آتیر. ۷ بیر بئله یین آدم گمان ائدمیه سی کی ربدن اونا بیر زاد وئریلر؛ ۸ او بیر آدم دیر کی ائله بئله فکرینی ده بییشیر و هئچ یولوندا پایداریگ یوخو.

۹ او کاکا کی وضعیتی حقیر دیر اؤز سرفرازلیگینده فخر ائدسین، ۱۰ آما وارلی، اؤز حقیرلیگینده، بو سبریه کی او، بیابانداکی گل له یین آرادان گئدر. ۱۱ بو خاطره کی گون اؤز یاندریان سیجاقی اینن چیخیر و گوئی اوتوقورودیر؛ اؤنونگ گلو تۆکولیر و قشنگ لیگی نابود اولیر. ائله بئله یین دا وارلی آدم ایشلری موقعسیندا آرادان گئدر.

۱۲ خوش او آدم حالینا کی امتحان اولماک موقعسیندا استقامت ائدیر، بو سبریه کی اوندا کی امتحاندا سربلند چیخدی، او زندلیگ تاجی بئلسینه وئریلر،

اٹلہ او تاج کی تارئ اُونونگ وَعده سینی اوللارا کی بئلسینی چوخ سئیرلر وئرمیش. ^{۱۳} هئچ گس وَسَوَسَه یه دُؤشَنده، دئمہ سین: «تارئ منی وَسَوَسَه ائدیر،» بو سَبریه کی تارئ هئچ پئس لیگ اینن وَسَوَسَه اولا بیلَمَز و اُوزو دا هئچ گسی وَسَوَسَه ائدمئیر. ^{۱۴} آما هر گس کی وَسَوَسَه اولیر، او آدامینگ اُوز هوی و هوسی دیر کی بئلسینی آلداتیر و اُونو یولدان چیخارتیر. ^{۱۵} بئله اولاندا، اوندان کی هوی و هوس بوقاز اولیر گُناه دوغیر و اوندان کی گُناه خوب بویوک اولیر، اُولوم بارا گتیریر.

^{۱۶} عزیز کاکالاریم، آلمانیز! ^{۱۷} هر خوب هدیہ و هر کامل هدیہ گؤیدَن دیر، ایبشیق لَرینگ بووآسی طرفیندَن گلیر. اٹلہ او بووآ کی اوندان ده ییشلمک وار نه ده حتّی بیر کؤلگه کی ده ییشلمک سَبرسینه اولا. ^{۱۸} او اُوز اِراده سینه گؤره حقیقت کلامی طریقیندن بیزی وجودا گتیردی تا اُونونگ یاراتدیگی لَری آراسیندا بیر نوبَر له یین اولاک.

کلامی ائشیتَمک و اُونو یئرینه ائتیردَمک

^{۱۹} عزیز کاکالاریم، بونو بیلینز: هر گس ائشیتَمکده فرز، دانیشماکدا یوآش، خشمده دا یوآش اولسون! ^{۲۰} بو سَبریه کی آدامینگ خشمی او صالحلیگی کی تارئ سئیر عمله گتیرمئیر. ^{۲۱} پس واری رَقم فاسدلیگ و هر اثر دا کی شَریرلیگَدَن وار قوئیز قیراقا و گؤنگول آچاق لیگ اینن، تارئ کلامینی کی اکیلمیش قبول ائدینز، اٹلہ او کلام کی باشاریر جان لارینزی نجات وئره.

^{۲۲} آما تارئ کلامینا عمل ائدَن لَر اولینز نه فقط اُونو ائشیدَن لَر کی اوزلرینی آلداتیرلار! ^{۲۳} بو سَبریه کی او آدام کی تارئ کلامینی ائشیتیر و او کلاما عمل ائدمئیر، بیرینه بنزه بیر کی آینه دا اُوز ایزینه باخیر. ^{۲۴} او، اُوزونه باخیر و گئدیر و فوری یادیندان چیخیر کی نه یین ایمیش. ^{۲۵} آما او آدام کی، کامل شَریعته کی آزادلیگ شَریعتی دیر باخیر و اُونو یئرینه ائتیردیر، اُونو ائشیتَن و یاددان چیخارتان ده ییل، بلکی اونا عمل ائدَن دیر، او آدامینگ عملینه بَرکت وئریلر.

^{۲۶} اگر بیر گس گمان ائدیر کی دیندار دیر آما دیلی نینگ جلوسینی توتمئیر، بلکی اُوز اُوره کینی آلداتیر، اُونونگ دیندارلیگیندا هئچ آرزو یوخ دور. ^{۲۷} او خالص و لگه سیز دیندارلیگ کی بووآ تارئ نظرینده دیر بو دور: یتیم لَره و دول آروادلارا مُصیبت لَرینده کؤمک ائدمک و اُوزوموزو دنیانینگ فاسدلیگیندن ایراق ساخلاتماک.

فَرَقِ قَوَّيْمَاكِ گُناہی

۱ کاکالاریم، سیزلر کی شوکتلی رُب، آقامیز عیسا مَسیحہ ایمان وارینز، آدام لار آراسینا فَرَقِ قَوَّيْمَايِنِز. ۲ بو سَربیه کی اگر بیر آدام گلہ سیزینگ مَجلسینزه کی طلا اوزلوک سالمیش بورماقینا و اعیانی رَخت گئیمیش و بیر یوخسول دا گلہ ایچری کی کهنه رَخت گئیمیش، ۳ و اگر سیز او اعیانی رَخت گئین آداما آغیرلیق قَوَّيْمَايِنِز و بئلسینه دئیینز کی: «بویور سن بورا بو خوب یئرہ اوتور»، آما او یوخسولا دئیینز کی: «سن ائله اورد اایاق باشیندا تور»، یا دا «منیم قیچیم دَمینده اوتور»، ۴ بئیہ بئله کین سیز اؤز آراینزدا فَرَقِ قَوَّيْمَايِمِشَايِنِز و شَریر فکرلر اینن حکم ائدمیشینز؟

۵ عزیز کاکالاریم، قولاق آسینز! بئیہ تارئ اوللاری کی بو دنیا دا یوخسول دیرلار سچمه میش تا ایماندا وارلی اوللار و او پادشاهلیگی میراثا آپارالار، ائله او پادشاهلیگی کی تارئ اؤنونگ و عده سینی اوللارا کی بئلسینی چوخ سئیرلر وئرمیش. ۶ آما سیز یوخسول آداما حُرمت سیزلیگ ائدمیشینز. بئیہ سیزہ ظلم ائدنلر و سیزی مَحکمہ یه چکنلر، ائله وارلی لار دهبیل لر؟ ۷ بئیہ اوللار دهبیل لر کی او حُرمتلی آدا کی سیزینگ اوستونزه قَوَّيْمَلْمُوش، گُفر دئیرلر؟

۸ اگر سیز گرچکدن او شاهانه شَریعتی، مُقدَس یازیلی یا گُورہ یئرینہ ائتیشتیرینز کی دئیر: «قونشونگو اؤزونگ له یین چوخ سنه»، خوب ایش گُوروزینز. ۹ آما اگر سیز آدام لار آراسیندا فَرَقِ قَوَّيْمَايِنِز، گُناہ ائدیرینز و شَریعت سیزی تَقصیرکار گُورور و بئلینزی محکوم ائدیر. ۱۰ بو سَربیه کی هر کس کی شَریعتینگ وارپسینی یئرینہ ائتیشتیره آما بیر تَک داناسیندا خطا ائده، او آدام بونا تَقصیرکار اولیر کی شَریعتینگ وارپسینی اایاق آلتینا قَوَّيْمُوش. ۱۱ چونکی ائله او تارئ کی دئدی: «زنا ائدمه»، بونو دا دئدی کی: «آدام اؤلدورمه». سن اگر زنا ائدمه یینگ آما آدام اؤلدورینگ، شَریعتی اایاق آلتینا قَوَّيْمُوشانگ. ۱۲ پس او آداملار له یین دانیشینز و او آدام لار له یین رووال ائدینز کی آزادلیگ شَریعتینہ گُورہ اوللارا حکم اولونار. ۱۳ چونکی او آداما کی هئچ گسه رَحَم ائدمه میش، رَحَم اینن حکم اولماز. رَحَم، حکم ائدمکه گُوج دیر.

عمل سیز ایمان، اؤلو دیر

^{۱۴} کاکالاریم، نه فایده واری اگر بیرری دئسه ایمان واری آما اعمال یوخو اولار، بئیه بیر بئله یین ایمان اؤنو نجات وئره بیلر؟ ^{۱۵} اگر بیر کاکا یا دا بیر باجی رخت یوخو اولار گئییه و او گؤنونونگ چؤره کینه مُحْتاج اولار ^{۱۶} و سیزینگ بیرینز اوللارا دئییه کی: «گئدینز به سلامت، ایسی گئیینز و توخ اولینز،» بدون بو کی اوللارینگ بدنی نینگ احتیاجینی بئلرینه وئره، نه فایده واری؟ ^{۱۷} ائله بئله دا تک ایمان، اگر عمل لری اولمایا، بیر اؤلو ایمان دیر.

^{۱۸} ایندی بیرری دئیهر: «سن ایمان وارینگ، من دا اعمال واریم!» سن ایمانینگی، عمل سیز منه گؤرسد، من دا ایمانیمی عمل لریم اینان سنه گؤرسده رَم. ^{۱۹} سن اینانیرانگ کی تارئ واحد دیر؛ خوب ائدیرینگ! حتی شیطانی روح لار دا اینانیرلار و قورخودان تیره بیرلر.

^{۲۰} ای نافهم آدام، سئیزینگ بیلینگ کی نه ایچی ایمان، عمل سیز، هئج ایشتن گلمئیر؟ ^{۲۱} بئیه بیزیم جدیمیز ابراهیم پیغمبر، اوندا کی اوغلو إسحاقی قوربانگهدا تقدیم ائدی، عملی طریقیندن صالح سایلمادی؟ ^{۲۲} گؤرورینگ کی ایمان، اؤنونگ عمل لری یانی سورا ایش گؤروردو و ایمان اؤنونگ عمل لری اینن کامل اولدو. ^{۲۳} و توراتدا یازیلان سؤز یئرینه ائتیشدی کی دئیر: «ابراهیم تارئ یا ایمان گتیردی و بو اؤنونگ ایچی صالح لیگ سایلیدی،» و ابراهیم، تارئ یولداشی دئییلدی. ^{۲۴} گؤرورینز کی آدام اعمال طریقیندن دیر کی صالح سایلیر، نه فقط تک ایمان طریقیندن. ^{۲۵} ائله بئله دا، بئیه راحاب کی فاحشه ایدی، اوندا کی ائلچی لره پناه وئردی و اوللاری بیر آیری یولدان یولا سالدی، عمل لری طریقیندن صالح سایلمادی؟ ^{۲۶} بو خاطره کی ائله اوله یین کی بدن، روح سیز اؤلو دیر، ایمان دا عمل سیز اؤلو دیر.

۳

دیلی رام ائدمک

^۱ کاکالاریم، سیزلردن چوخ آدام تارئ کلامی نینگ معلمی اولماک قولونجوندا اولماسین. بو سبریه کی بیلیرینز کی بیزلره کی تارئ کلامینی درس وئریرک، محاکمه سخت تر اولور. ^۲ چونکی بیزیم واریمیز چوخ زادلاردا خطا ائدیرک. اگر بیر آدام دانیشماکیندا خطا ائدمیه، او آدام بیر کامل دیر و باشاریر کی بوتون

بدنی نینگ اوسارینی آلا آئینه. ^۳ اگر بیز آت لار آغیزنا لگام ووروراک بونونگ ایچی دیر کی بیزدن اطاعت ائدئر و بوتون دارلارینی دا سئدیگیمیز یئرہ ساری آپاراک. ^۴ کشتی لرہ دا باخینز: با بو حال کی چوخ بویوک دیرلر و گوچلی یئل لر اوللاری سؤریرلر، آما بیر کوچوک سگان اینن ناخدا سئدیگی یئرہ ساری آپاریلرلار. ^۵ ائله بئله ده، دیل بدنینگ بیر کوچوک عضو دیر، آما گئنه ده بویوک- بویوک اذعالار واری. بیر کوچوک قیمیشیق نہین بیر بویوک جنگی اوتا چکیر! ^۶ دیل بیر اوت دور. بیر دنیا شریلیگ دیر. دیل بیر عضو دیر بدنیمیزینگ عضولاریندان کی بوتون بدنی کثیف ائدیر و بوتون زندلیگ دورانی بی اوتا چکیر، بیر اوت کی جھئم اونو آلواندیریر. ^۷ بو سبریه کی واری رقم وحشی حیوان، گویدہ کی قوش، یئرہ سئین و دریا داکی جاندارلار، بشر آلی اینن رام اولا بیلیر و رام دا اولموش، ^۸ آما هئچ بشر دیلی رام ائده بیلمئیر. دیل بیر آرام توتمایان شریلیگ دیر و اولدورن زھردن دؤلور دیر. ^۹ بو دیل اینن ربیمیزی و گویدہ کی بووامیزی حمد و ثنا ائدیرک و ائله بو دیل اینن دا آدم لاری کی تارئی یا بنزہین یارانمیشلار، لعنت ائدیرک. ^{۱۰} بیر آغیزدان ہم حمد و ثنا چیخیر، ہم دا لعنت. کاکالاریم، بو زادلار بئلهین اولمایاسی. ^{۱۱} بئیه اولور کی بیر بولاقدان ہم شیرین سو، ہم ده شور سو چیخہ؟ ^{۱۲} کاکالاریم، بئیه اولور کی انجیر آغاجی نینگ ثمری زیتون اولا، یا دا اوزوم آغاجی نینگ ثمری انجیر؟ ائله بئله دا شور بولاقدان، شیرین سو روان اولا بیلمز.

حِکْمَتِ گُویدَن

^{۱۳} آراینزدا کیم بیر حکمتلی و بیر بیلن آدم دیر، قوینز تا او آدم بونو دوز زندلیگ ائدمکی اینن گؤرسده. عمل لری اینن کی گؤنگول آچاقلیگ اینن دیر و حکمتدن سرچشمه توتیر. ^{۱۴} آما اگر اؤره کینزده آچی حسودلیگ و خودخواهلیگ واریز، اؤزونگوزہ غرہ اولمایز و حقیقت ضدینہ دانیشمایز. ^{۱۵} بیر بئلهین حکمت گؤیدن گلمئیر، بلکی یئردن دیر، نفسانی دیر و شیطانی دیر. ^{۱۶} بو سبریه کی هر یئرہ کی حسودلیگ و خودخواهلیگ اولسا، اؤردا قری شیق لیگ و واری رقم پئس رووال دا اولور.

^{۱۷} آما او حکمت کی گؤیدن دیر، اول آری دیر، اوندا صلح گتیزن، آرام و نصیحت قبول ائدن دیر، رحمدن و خوب خوب ثمره لردن دؤلور دیر، هئچ کس آراسیندا فرق قویمئیر و صاب- صادق دیر. ^{۱۸} صالحلیگ، او ثمر دیر کی صلح

اؤزونگوزو دنياي چوخ سٽمڪدن ايراق ساخلايينز

١ نمنه باعث اولير كي دعوالار و جر و جدل لڙ دؤشه آراينزا؟ بئيه بو دهيل كي هوي و هوس لڙينز وجودينز ايجينزده جنگ ائدير لڙ؟ ٢ آري ائديريز و يوخينز؛ پس اؤلدوريينز. طمع ائديريز و آله گتيره بيلمئيرينز؛ پس جر و جدل و دعوا ائديريز. يوخينز بو سبريه كي سٽمئيرينز. ٣ سٽيرينز و آله گتيرمئيرينز، بو سبريه كي پئس نيت اينن سٽيرينز تا اؤنو اؤز هوي و هوس لڙينز ايجي ايشلدئينز.

٤ سيز اي زناكار خلخ، بئيه بيلمئيرينز كي بو دنيا اينن يولداش ليگ ائدمڪ، تاري اينن دشمن ليگ ائدمڪ دير؟ پس هر گس كي سئير بو دنيا نينگ يولداشي اول، اؤزونو تاري دشمني ائدير. ٥ يا دا گمان ائديريز كي مقدس يازيلي نينگ بو سؤزو بي هدف دير كي دئير: «تاري بيزيم وجوديميز ايجينده ساكن ائديگي روحا چوخ غيرتلي دير؟» ٦ آما تاري آرتيق تر فيض وئير. بو خاطر ده سلیمان پادشاه نينگ مٿل لڙي كتابيندا يازيلميش كي:

«تاري تڪبرلي آدام لار ضدينه تورير،

آما گؤنگول آلچاق آدام لارا فيض وئير.»

٧ پس تاري دان اطاعت ائدينز. ابلپس ضدينه تورينز كي ابلپس دا سيزدن قچر. ٨ تاري يا ياخين اولينز كي تاري دا سيزه ياخين اولار. اي سيز گناهكارلار، آل لڙينزي آري ائدينز و اي سيز لڙ كي ائله بئله فكريزي دهيشيرينز، اوره ك لڙينزي تميز ائدينز. ٩ ياس توتينز، شيون ائدينز و آغلاشينز. قوينز تا گؤلمكينز ياسا، شادليگينز دا غصه يه دؤنه. ١٠ رب حضوروندا اؤزونگوزو گؤنگول آلچاق ائدينز كي او بئلينزي سرفراز ائدهر.

١١ كاكالار، بير بير ضدينه پئس دانيشماينز. او آدام كي كاكاسي ضدينه دانيشا يا دا اؤز كاكاسيني محكوم ائده، شريعت ضدينه پئس دانيشير و شريعتي محكوم ائدير. آما اگر سن شريعتي محكوم ائدينگ، داها نه اؤنو يئرنيه ائنيشترن، بلڪي اونا قاضي ليگ ائدينگ. ١٢ فقط بيرى دير كي شريعت وئير و حكم ائدير، ائله او كي باشاير هم نجات وئره هم دا آرادان آپارا. آما سن كيمينگ كي قونشونگا حكم ائدينگ؟

صاڀا يا فخر ائڊمڀنز

^{۱۳} و ايندي سڀزلر کي ڏيڀيرينز: «بوگوڻ يا دا صاڀا فلان شَهره گنڊهَرک و ڀير ايل اُوردا قالاراک، ايش گوڙرک و مَنفعت ائڊهَرک»،^{۱۴} با بو حال کي سڀز هئچ ڀيلمئيرينز کي صاڀا نه گتيرر يولونزا؛ بئيه سڀزينگ زندليگينز نه دير؟ سڀز ڀير ڊومان له ڀينينز کي ڀير آز مُدّت گوڙولير، اونڊان سورا دا يوخ اولير.^{۱۵} بونونگ ڀيرينه ڏئيه سڀينز: «اگر رڀ سئيه، ڏئري قالاراک و بئله ڀين يا دا اوله ڀين ائڊهَرک.»^{۱۶} آما ايندي سڀز غَره ليگ اينان فخر ائڊيرينز. واري بئله ڀين فخر ائڊمک لڙپئس دير.^{۱۷} پَس، هَر گس کي ڊوڙ ايشي ڀيله و او ايشي گوڙمه ڀيه، گناه ائڊميش.

۵

واري آڊام لاري هوشڪار ائڊمک

^۱ و ايندي سڀز اي واري لار، او بدبخت ليگ لڙ سڀرسينه کي ڀاشينزا گلر، آغلاشينز و شيون ائڊينز.^۲ مال و مَنالينز اڀيرميش و رخت لڙينزي بيد وورموش.^۳ طلاينز و نُقرهينز مَنگ وورموش و اوللارينگ مَنگي سڀزينگ ضڊينزه گواهليگ وئر و اوت له ڀين جانينزينگ آئيني ڀيئر. سڀز آخيري گون لڙ ايچي ڀير بئله ڀين مال و مَنال ڀيغميشينز.^۴ ايندي، او کارگر لڙينگ مُڙدي کي سڀزينگ آڪين لڙينزي ڀيچميش لڙ، ائله او مُڙد کي سڀز حُقه اينان اوڻو اوڙ يانينزا ساخلا مڀشايينز، سڀزينگ ضڊينزه داد چڪير و آڪين ڀيچن لڙينگ دادی ائڻيشميش لَشڪر لڙ رڙي نينگ قولاقينا.^۵ سڀز ڀئر اوستونده ڊڊڊه ايئن و عيش و نوش اينان زندليگ ائڊميشينز. سڀز اُوره کي لڙينزي ڏُڀح گوڻو ايچي پڙواري ائڊميشينز.^۶ سڀز صالح آڊامي محڪوم ائڊميشينز و اولڊورميشينز. او سڀزينگ اينن ضد ائڊمئير.

زجر آلتيندا صبر ائڊمک

^۷ پَس ڪاکالار، رڙينگ گلمه کي نانچاز صبر ائڊينز. ڀاخينز کي نه ڀين آڪين آڪن، ڀيرينگ آرنشلي ثَمري ايچي انتظار چڪير و بئلسي ايچي صبر ائڊير، اونڊاينچاز کي اولکي و آخيري ڀاغيش يعني فاييز اينان ياز ڀاغيشي ياغا ڀئر.^۸ سڀز ده صبر ائڊينز. اُوره ڪينز قايم اولسون، بو سڀريه کي رڙينگ گلمکي ڀاخين دير.^۹ ڪاکالار، ڀير ڀير ڀاره سڀينده توغولامايينز، تا سڀزه حڪم اولونمايا؛ ڀاخينز، حڪم ائڏن قاپيدا تورموش.^{۱۰} ڪاکالار او ڀيغمبر لڙ کي رڀ آڊيندا ڊانڀشڊيلار، زجر چڪمڪده و صبر

ائدمکده سیزینگ ایچی نمونه اولسونلار. ^{۱۱} بیز إستقامت ائدن آداملاری تاریدان برکت توتوموش بیلیرک. سیز آیوب إستقامتی باره سینده ائشیتیمیشینیز و رب ایشی نینگ سرانجامینی گوز اینن گورموشینیز، کی رب ناغاد مهربان و رحمتلی دیر.

^{۱۲} آما کاکالاریم، واری زادان واجب تر بو دور کی آند ایچمینیز؛ نه گوئییه، نه یئره، نه ده بیر آیری زادا. بلکی قوییز تا بله یینیز، بله، یویینیز دا یو اولا، تا محکوم اولمایینیز.

ایمان اینان دُعا ائدمک

^{۱۳} بیرری وار آراینزدا کی رَجْر چکیر؟ او آدام دُعا ائدسین. بیرری وار کی خوشحال دیر؟ حمد و ثنا بیرری بیرله سین. ^{۱۴} بیرری وار آراینزدا کی مریض دیر؟ کلیسانینگ شیخ لربینی چاغیرسین تا بئلسی ایچی دُعا ائدر و رب آدیندا یاغ اینان بئلسینی مَسح ائدر. ^{۱۵} ایمان اینان دُعا ائدمک، مریض آدامی نجات وئره و رب اؤنو یئری ایچیندن اوخاری ائدر و اگر او آدام گناه ائدمیش اولا، باغیشلانا. ^{۱۶} پس بیر بیر یانیندا اؤز گناهلارینزا اعتراف ائدینیز و بیر بیر ایچی دُعا ائدینیز تا شفا توتایینیز. صالح آدامینگ دُعاسی عملده چوخ قُدرت واری.

^{۱۷} ایلیاس پیغمبر دا بیزیم له یین آدامیزاد ایدی و اؤره کدن دُعا ائدی تا یاغیش یاغمایا و اؤچ ایل یاریم یئر اوستونه یاغیش یاغمادی. ^{۱۸} اوندا او گئنه دُعا ائدی و گویدن یاغیش یاغدی و یئر اؤز ئمرینی گتیردی.

^{۱۹} کاکالاریم، اگر سیزینگ آراینزدا بیرری حَقِیقَتَدَن گمراه اولیر و بیر گس اؤنو گئری بوکیر، ^{۲۰} او آدام بیلسین کی هر گس بیر گناهکاری گمراهلیگیندان بوکه، اؤنونگ جانینی اؤلومدن نجات وئره و چوخ گناهلارینگ اوستونو اؤرتیر.